

PRO SCHŮZI SEKRETARIÁTU ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KSČ

1548/9

Číslo pořadu: 6

K bodu:

Svolání IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů

Svaz čs. spisovatelů předložil návrh na svolání IV. sjezdu čs. spisovatelů, který se má konat koncem června 1967.

Návrh obsahuje kulturně politické a ideové zaměření sjezdu, jeho organizační zajištění včetně přípravy předsjezdové kampaně. Ideologické oddělení ÚV KSČ s návrhem souhlasí.

Příloha I

Návrh usnesení

Příloha II

Stanovisko ideologického oddělení

Příloha III

Návrh na svolání sjezdu Svazu čs. spisovatelů

Předkládá: s. P. Auersperg

17. února 1967

Počet listů: 9

*Svolání
P. Auersperg
základní schválení
předsjezdové kampaně*

Č.j. S 1548/9

U s n e s e n í

k bodu : Svolání IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů
(s. P. Auersperg)

U s n e s e n o :

Sekretariát ÚV KSČ

I. s c h v a l u j e

1. konání IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů koncem června 1967;
2. rámcovou koncepcí sjezdu a zaměření předsjezdových příprav;

II. u k l á d á

1. s. J. Šotolovi, prvnímu tajemníku ÚV Svazu čs. spisovatelů, a komunistům v předsednictvu ÚV Svazu čs. spisovatelů, předložit
 - a/ do 10. dubna 1967 ideologické komisi ÚV KSČ teze sjezdového referátu, návrh stanov Svazu a návrh rezoluce čs. spisovatelů k základním otázkám dalšího rozvoje a poslání literatury v socialistické společnosti;
 - b/ do 1. května 1967 ideologickému oddělení ÚV KSČ návrh kandidátky nových orgánů Svazu;
 - c/ do 15. května 1967 sekretariátu ÚV KSČ definitivní znění sjezdového referátu, zpřesněný návrh stanov Svazu a doplněný návrh rezoluce čs. spisovatelů k základním otázkám dalšího rozvoje a poslání literatury v socialistické společnosti;

2. s. P. Auerspergovi předložit do 15. května 1967
předsednictvu ÚV KSČ

a/ návrh na prvního tajemníka (předsedu) Svazu
čs. spisovatelů a na složení předsednictva;

b/ na složení delegace ÚV KSČ, která se zúčastní
IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů.

Provede: s. P. Auersperg
s. J. Šotola

Č.j. S 1548

U s n e s e n í

18. schůze sekretariátu ÚV KSČ ze dne 22. února 1967

k bodu 6: Svolání IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů
(s. P. Auersperg)

U s n e s e n o :

Sekretariát ÚV KSČ po projednání zprávy o přípravě
IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů

I. bere na vědomí rámcovou koncepci sjezdu a zaměření
předsjezdových příprav s tím, že termín konání sjezdu
bude stanoven až po projednání základních sjezdových
materiálů v ideologické komisi ÚV KSČ;

II. ukládá

1. s. J. Šotolovi, prvnímu tajemníku ÚV Svazu čs.
spisovatelů, a komunistům v předsednictvu ÚV Svazu
čs. spisovatelů předložit

a/ do 10. dubna 1967 ideologické komisi ÚV KSČ teze
sjezdového referátu, návrh stanov Svazu a návrh
rezoluce čs. spisovatelů k základním otázkám
dalšího rozvoje a poslání literatury v socia-
listické společnosti;

b/ po projednání těchto materiálů a stanovení ter-
mínu sjezdu předložit stranickým orgánům všechny
sjezdové dokumenty, návrh kandidátky nových or-
gánů Svazu a další kádrové návrhy;

2. vedoucímu ideologického oddělení ÚV KSČ předložit
předsednictvu ÚV KSČ

a/ návrh na prvního tajemníka (předsedu) Svazu čs.
spisovatelů a na složení předsednictva;

b/ na složení delegace ÚV KSČ, která se zúčastní
IV. sjezdu Svezu čs. spisovatelů.

Provede: s. P. Auereberg
s. J. Šotola

1548/9

Stanoviško ideologického oddělení

IV. sjezd Svazu čs. spisovatelů je svoláván podle dosud platných stanov (poslední sjezd se konal v květnu 1963).

Pro minulé období práce Svazu je charakteristická celková pasivita organizace a nedostatečná řídicí činnost ústředních orgánů. Svaz nezaújímal rozhodné a vyhraněné stanovisko k aktuálním otázkám literární tvorby, nezabýval se posláním umění a kultury při dalším rozvoji socialistické společnosti. K aktivizaci nedošlo ani po přijetí rezoluce XIII. sjezdu KSČ k některým naléhavým otázkám rozvoje kultury. Ústřední výbor Svazu pouze projednal a schválil tento dokument. Svaz dostatečně neovlivňoval činnost svých zařízení, zvláště časopisů. To umožnilo, aby se v Literárních novinách prosazovaly úzce skupinové zájmy a současně dávala publicita různým nekvalifikovaným a místy protistranickým harázkám a výpadům. Bylo zcela zřejmé, že vedení Svazu nebylo schopno se s těmito skutečnostmi vypořádat.

Za této obtížné situace ideologické oddělení přijalo některá opatření, jež mají vést k postupnému odstranění alespoň hlavních nedostatků v činnosti Svazu. Všechna přímo souvisí s přípravou IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů.

Uvedenou situací a přípravou sjezdu se zabývaly poslední stranické skupiny ÚV Svazu v Brně (listopad 1966) a na Dobříši (leden 1967). Došlo k personálním změnám ve vedení Svazu. Za tajemníky ÚV byli zvoleni J. Špitzer, který vystřídal s. Mošíka, a K. Ptáček. Soudruh J. Šotola, který nadále zůstává prvním tajemníkem, byl pověřen funkcí výkonného předsedy redakční rady Literárních novin. Vedení Svazu pracuje aktivněji než minulé, což už potvrdila poslední jednání předsednictva ÚV. Na stranické skupině v Brně byl zároveň odmítnut návrh tezí hodnocení stavu české a slovenské literatury, jež předkládal s. J. Šotola. Po obsažné diskusi byl schválen návrh, aby čeští a slovenští

spisovatelé zaujali pozitivní stanovisko k soudobému úsilí strany o rozvoj socialistické kultury. Tato rezoluce má být inspirována myšlenkami XIII. sjezdu a má zdůraznit angažovaný postoj spisovatele jako aktivního bojovníka za socialismus, za všechno progresivní, za mír mezi národy, za odstranění všech negativních jevů narušujících lidské vztahy. Zároveň má zobecňovat zkušenost literatury z boje za socialistickou přeměnu naší společnosti. Vzhledem k 50. výročí VŘSR bude hovořit k poslání a smyslu kultury, umění a literatury za socialismu a k jejímu internacionálnímu kontextu.

První nástin rezoluce v podobě hrubé osnovy byl podroben diskusi a kritickému rozboru na posledním zasedání stranické skupiny ÚV Svazu. Jako směrnice pro další práci na rezoluci, která má být současně usnesením sjezdu, bylo schváleno následující:

- přijmout jako zásadu skutečnost, že rezoluce vyjádří angažovaný postoj spisovateléské obce k celostranickému úsilí za další rozvoj naší společnosti, což pak vylyčuje pokusy a tendence o zaujímání pozice nezúčastněného arbitra a pouhého komentátora;

- vycházet přitom z pojetí a koncepce, kterou reprezentují výrazně socialistické síly naší literatury;

- řídit se závěry, jež vyplynou z únorového pléna ÚV KSČ.

Zároveň byla projednávána i první verze nových stanov Svazu. Ty mají nahradit pojetím i jednotlivými formulacemi zastaralé stanovy dnešní. Přitom byl odmítnut skupinový návrh dvou členů Svazu V. Havla a A. Brouska. Jejich návrh nevycházel z koncepce jednotné ideové organizace, což je jedno ze základních východisek při práci na příštích stanovách, a navrhoval skupinovou federalizaci Svazu, která skrývá v sobě reálné nebezpečí negativní politicko-mocenské platformy. Nepřijetí tohoto návrhu je potvrzením, že komunisté ve Svazu odmítají koncepci stavovské organizace. Předložený návrh obsahoval i politicky neúnosný návrh na jistou

národnostní federalizaci Svazu. Stranická skupina ÚV Svazu tyto náměty ovšem kritizovala jako zcela nevhodné.

Nyní se všemi politickými i legislativními aspekty stanov zabývá ideologické oddělení ÚV KSČ ve spolupráci s ideologickým oddělením ÚV KSS a ministerstvem kultury a informací. Z těchto jednání vzejde další verze, kterou ÚV Svazu předloží ideologické komisi ÚV KSČ v dubnu.

Ideologické oddělení ÚV KSČ připravuje celou řadu individuálních i skupinových pohovorů, aktivů spisovatelů-komunistů (v Praze, Bratislavě, Brně a Ostravě). Na nich vyložíme stanovisko strany k základním problémům kulturní politiky strany. Rozebereme především takové otázky, jako je poslání a smysl Svazu v současném období, a podrobíme kritice skupinové a protispolečenské tendence některých spisovatelů a literárních kritiků. Zároveň zvážíme první návrhy sjezdových materiálů, které Svaz připravil. Podněty z aktivů využijeme na stranické skupině ÚV Svazu. Obsahové hodnocení aktivů předložíme ideologické komisi.

Po projednání první verze zprávy, stanov a rezoluce v ideologické komisi ÚV KSČ připravíme s vedením Svazu několik dalších aktivů spisovatelů včetně nestraníků, a to podle místa bydliště (Praha, Bratislava, Brno, Ostrava).

Tento postup nám umožní předejít nahodilostem, některým možným negativním jevům a zajistit hladký průběh sjezdu. Jen tak budou vytvořeny předpoklady, aby se na sjezdu prosadila jednotná většina spisovatelů, sjednocených na platformě cílevědomého uskutečňování stranické linie v literatuře a umění, jak to odpovídá závěrům XIII. sjezdu KSČ.

1548/9

Návrh na svolání IV. sjezdu československých spisovatelů

IV. sjezd Svazu československých spisovatelů se sejde čtyři roky po III. sjezdu, jak to odpovídá platným stanovám.

Smyslem IV. sjezdu bude analyzovat, hodnotit a pokusí se určit stav, úroveň a vývojové směry československé literatury. Jeho úkolem bude zabývat se místem a posláním literatury v naší společnosti, jejím vztahem k ostatní socialistické a světové literatuře. Sjezd se bude zabývat vztahem k společným tradicím československé literatury, které umožnily české a slovenské literatuře zařadit se po bok vyspělým evropským literaturám. Úkolem sjezdu bude inspirovat literární tvorbu v duchu XIII. sjezdu KSČ, zejména v duchu rezoluce tohoto sjezdu o otázkách kultury, podnítit tvůrce literárních děl, aby svým občanským postojem a svou uměleckou tvorbou stáli po boku strany v jejím úsilí o další demokratizaci našeho života a jeho všestranný rozvoj. Víc než kdykoli předtím vystoupí ve sjezdovém jednání do popředí význam kultury, literatury a umění jako významného společenského činitele, jako neodmyslitelné součásti duchovního života člověka, dávající smysl jeho činnosti, chránící jej před jednostrannými vlivy technické civilizace a konzumními představami o společenském pokroku. Sjezd zdůrazní angažovaný postoj spisovatele jako uvědomělého bojovníka za socialismus, za všechno progresivní, za mír mezi národy, za odstranění všech negativních jevů narušujících mezilidské vztahy. Mimořádný význam sjezdu určuje blížící se padesáté výročí Velké říjnové socialistické revoluce a v příštím roce padesáté výročí československé státnosti. Je to příležitost zobecnit zkušenost literatury z dob jejího boje po boku revolučních sil za socialistickou přeměnu naší společnosti a její zkušenost z epochy budování socialistické společnosti.

Podkladem pro jednání sjezdu o ideových a uměleckých otázkách bude návrh rezoluce, která v duchu výše uvedených myšlenek

bude vyjadřovat občanský a umělecký postoj československých spisovatelů k základním otázkám naší současnosti, k poslání a smyslu kultury, literatury a umění.

Úkolem sjezdu bude zhodnotit práci a činnost Svazu československých spisovatelů, jeho volených orgánů, vydavatelstev, časopisů a všech jeho zařízení; zjistit, jak byly plněny úkoly uložené III. sjezdem. Sjezd načrtne perspektivní úkoly svazových zařízení.

Základem jednání o práci Svazu bude obsáhlá faktografická zpráva o činnosti, k níž pronese úvodní slovo 1. tajemník.

Úkolem sjezdu bude zabývat se změnou stanov tak, aby nové stanovy odpovídaly současnému stavu a životu české a slovenské literatury, jakož i literatur národnostních.

Dokumenty ke všem třem okruhům projednávaných otázek budou rozeslány členům Svazu předem, aby diskusní příspěvky přednesené na sjezdu mohly být připraveny včas a na úrovni.

Ve smyslu stanov zvolí sjezd nové orgány - ústřední výbor SČSS a kontrolní komisi.

Před sjezdem (v první polovině května) se sejde celoslovenská konference Svazu slovenských spisovatelů, která zvolí své národní orgány.

Plán a přípravy sjezdu

Od prosince minulého roku se všechna zasedání orgánů zabývala přípravou sjezdu. Po dohodě s ideologickým oddělením ÚV KSČ byl vypracován plán schůzí svazových orgánů a členských aktivů, na nichž budou vykonány všechny přípravné práce: informování členstva a projednání všech otázek souvisících s přípravou sjezdových dokumentů (sjezdové usnesení, zpráva o činnosti SČSS a návrh stanov) tak, aby mohly být do poloviny března předloženy k projednání ideologické komisi ÚV KSČ. Čím důkladněji budou všechny hlavní

národnostní federalizaci Svazu. Stranická skupina ÚV Svazu tyto náměty ovšem kritizovala jako zcela nevhodné.

Nyní se všemi politickými i legislativními aspekty stanov zabývá ideologické oddělení ÚV KSČ ve spolupráci s ideologickým oddělením ÚV KSS a ministerstvem kultury a informací. Z těchto jednání vzejde další verze, kterou ÚV Svazu předloží ideologické komisi ÚV KSČ v dubnu.

Ideologické oddělení ÚV KSČ připravuje celou řadu individuálních i skupinových pohovorů, aktivů spisovatelů-komunistů (v Praze, Bratislavě, Brně a Ostravě). Na nich vyložíme stanovisko strany k základním problémům kulturní politiky strany. Rozebereme především takové otázky, jako je poslání a smysl Svazu v současném období, a podrobíme kritice skupinové a protispolečenské tendence některých spisovatelů a literárních kritiků. Zároveň zvážíme první návrhy sjezdových materiálů, které Svaz připravil. Podněty z aktivů využijeme na stranické skupině ÚV Svazu. Obsahové hodnocení aktivů předložíme ideologické komisi.

Po projednání první verze zprávy, stanov a rezoluce v ideologické komisi ÚV KSČ připravíme s vedením Svazu několik dalších aktivů spisovatelů včetně nestraníků, a to podle místa bydliště (Praha, Bratislava, Brno, Ostrava).

Tento postup nám umožní předejít nahodilostem, některým možným negativním jevům a zajistit hladký průběh sjezdu. Jen tak budou vytvořeny předpoklady, aby se na sjezdu prosadila jednotná většina spisovatelů, sjednocených na platformě cílevědomého uskutečňování stranické linie v literatuře a umění, jak to odpovídá závěrům XIII. sjezdu KSČ.